

Töö number: 2021_0032
Tellija Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1, Tallinn 10122
Telefon: +372 611 3558
info@rahandusministeerium.ee
Konsultant Skepast&Puhkim OÜ
Laki põik 2, 12915 Tallinn
Telefon: +372 664 5808; e-post: info@skpk.ee
Registrikood: 11255795;
Kuupäev 16.03.2022

Suure väina püsiühenduse liiklusuuringu lähteülesanne

Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise lisa

Versioon **3**
Kuupäev **16.03.2022**
Koostanud: **Urmas Konsap, Skepast&Puhkim OÜ**
Kooskõlastanud: **Rahandusministeerium**

Projekti nr **2021_0032**

SKEPAST&PUHKIM OÜ
Laki põik 2
12915 Tallinn
Registrikood 11255795
tel +372 664 5808
e-mail info@skpk.ee
www.skpk.ee

Sisukord

1. Liiklusuuringu lähteülesande koostamise kokkuvõte	3
2. Varem teostatud uuringute ja analüüside ülevaade.....	4
3. Liiklusuuringu lähteülesanne	5

1. Liiklusuuringu lähteülesande koostamise kokkuvõte

Liiklusuuringu eesmärgiks on analüüsida üle Suure väina parvlaevaühendusel kulgevaid liiklusvooge ja prognoosida püsiühenduse ja parvlaevaliikluse jätkumise liiklusvoogusid lähtudes rahvastiku- ja majandusprognoosidest, et määrata silla/tunneli ja teede vajalikud parameetrid ja koormussagedused, analüüsida projekti sotsiaalmajanduslikku tasuvust ning hinnata liiklusega kaasnevat müra mõju keskkonnale.

Suure väina püsiühenduse liiklusuuringu lähteülesande koostamiseks on analüüsitud 2011. aastal koostatud Sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kavas (edaspidi Kava) ja 2018. aastal Saaremaa püsiühenduse finants- ja sotsiaalmajandusliku mõjuhinnangu ajakohastamise aruandes esitatud liiklusuuringut ja prognoosi, et selgitada välja olemasolevate andmete piisavus ja täiendamise vajadus.

Ekspertide hinnangul on kavas toodud liiklusuuringu detailsus piisav, aga vajab uuendamist, kuna on koostatud aastal 2011.

Liiklusuuringu lähteülesande koostamisel on tutvutud ja arvestatud Tallinna Tehnikaülikooli poolt 2020. aastal koostatud uurimistöös „Liiklusuuringu juhendi ja baasprognoosi koostamine“ toodud liiklusuuringute ja -prognooside meetodikaid.

2. Varem teostatud uuringute ja analüüside ülevaade

Suure väina püsiühenduse liiklusuuringu lähteülesande koostamiseks on analüüsitud 2011. aastal koostatud Sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kavas¹ (edaspidi Kava) ja 2018. aastal Saaremaa püsiühenduse finants- ja sotsiaalmajandusliku mõjuhinna ajakohastamise aruandes² esitatud liiklusuuringut ja prognoosi, et selgitada välja olemasolevate andmete piisavus ja täiendamise vajadus.

Kavas on liiklusprognoos koostatud kuni aastani 2050 püsi- ja parvlaevaühenduse alternatiividele. Kavas eeldatakse, et püsiühendus avatakse 2023. aastal.

Saaremaa püsiühenduse finants- ja sotsiaalmajandusliku mõjuhinna ajakohastamisel kasutatud liiklusprognoos tugineb Kavas esitatud prognoosi kasvumääradele aastatel 2022-2050, mida on pikendatud 2057. aastani. Püsiühenduse prognoosis on arvesse võetud avamisefekti aastatel 2033-2034 ja alates 2053. aastast algavat tasuta ülesõidu mõjusid aastatel 2053-2054.

Liiklusprognoosi kasutatakse sisendina ajalise kasu, ületustasude, sõidukite opereerimiskulude, aktsiisitulude, saastefaktoritest tuleneva keskkonnamõju ja liiklusõnnetuskahjude kalkulatsioonides. Liiklusprognoos avaldab mõju kõigis projekti sotsiaalmajandusliku tasuvusanalüüsi kasude ja kahjude kalkulatsioonides, mistõttu on liiklusprognoos määrava tähtsusega tasuvusnäitajate tulemustes.

Liiklusprognoosi andmete põhjal määratakse silla/tunneli ja teede vajalikud parameetrid ja koormussagedused.

Ekspertide hinnangul on Kavas toodud liiklusuuringu detailsus piisav, aga vajab uuendamist, kuna on koostatud aastal 2011.

Liiklusuuringu lähteülesande koostamisel on tutvutud ja arvestatud Tallinna Tehnikaülikooli poolt 2020. aastal koostatud uurimistöös „Liiklusuuringu juhendi ja baasprognoosi koostamine“³ toodud liiklusuuringute ja -prognooside meetodikaid.

¹ https://www.mnt.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/plan_november_est_final.pdf

²

https://www.mnt.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/suure_vaina_pusiuhenduse_tasuvusanaluus_final_1_3112018.pdf

³ https://www.mnt.ee/sites/default/files/survey/bp-2050_aruanne.pdf

3. Liiklusuuringu lähteülesanne

Liiklusuuringu eesmärgiks on analüüsida üle Suure väina parvlaevaühendusel kulgevaid liiklusvooge ja prognoosida püsiühenduse liiklusvoogusid lähtudes rahvastiku- ja majandusprognoosidest, et määrata silla/tunneli ja teede vajalikud parameetrid ja koormussagedused, analüüsida projekti sotsiaalmajanduslikku tasuvust ning hinnata liiklusega kaasnevat müra mõju keskkonnale.

Liiklusuuring- ja prognoos peab sisaldama:

- 1) Parvlaevaühendusel üle Suure väina ja maanteel nr 10 Risti–Virtsu–Kuivastu–Kuressaare kulgevate liiklusvoogude kirjeldust ja analüüsi viimase 15 aasta perioodi kohta, sh:
 - Liiklusvoog ja struktuur vastavalt TS Laevade ja riigimaanteel nr 10 asuvatele stantsionaarsete liiklusloendurite andmetele. Parvlaevaühenduse puhul lisaks sõidukite arvule tuua ära ka keskmine reisijate arv sõiduki kohta aastas.
 - Liiklusvoogude varieerumine sõltuvalt hooajast ja kuust, nädalast ja nädalapäevast;
 - Praamide ooteajad;
 - Saaremaale ja mandrile veetavate veoste mahtude ja -tüüpide analüüs sadamates läbiviidava küsitluse põhjal;
 - Ülegabariidilised- ja ohtlikud veosed;
 - Parvlaevaühenduse teenuse kvaliteet;
 - Liiklusohutus.
- 2) Püsiühenduse liiklusprognoosi koostamisel arvestada eeldusega, et püsiühendus avatakse aastal 2040.
- 3) Kuna majandusanalüüs nõuab liiklusprognoose vähemalt 30 investeerimisjärgseks aastaks, siis liiklusprognoos koostada kuni aastani 2070.
- 4) Liiklusprognoos peab sisaldama püsiühenduse ületuste prognoosi nii keskmise majanduskasvu kui ka aeglasema majanduskasvu stsenaariumi tingimustes. Liiklusprognoosis tuleb analüüsida kahanevate liiklusmahtude trendi realiseerumise tõenäosust Eesti ja EL võetud kliimaeesmärkide valguses ning hinnata selle trendi avaldumise mõju Suure väina ületajate (sõidukite ja reisijate arv) arvule.
- 5) Liiklusprognoosis tuleb analüüsida ja arvestada turismi ja saarte külastatavuse arengut, muutuseid Muhu ja Saaremaa rahvaarvus, majanduslikke muutusi, autostumise ja kaubaveo mahu kasvu, ülesõiduhindasid ja püsiühenduse avamise mõju, muid majandusnäitajaid.
- 6) Liiklusprognoosid tuleb võrdlemiseks koostada jätkuva parvlaevaühenduse ja valitud püsiühenduse variandi kohta.
- 7) Liiklusuuringu ja -prognoosi koostamisel arvestada Tallinna Tehnikaülikooli poolt 2020. aastal koostatud uurimistöös „Liiklusuuringu juhendi ja baasprognoosi koostamine“ toodud liiklusuuringu ja -prognoosi metoodikat ning kasutada aruandes toodud liiklussageduse aastase muutuse baastegureid ja muid liiklusuuringuks ja prognoosiks vajalikke andmeid.

Liiklusuuringute vastutaval isikul peab olema vähemalt 5 aastane liiklusuuringute koostamise kogemus ja peab olema teostanud viimase 5 aasta jooksul vähemalt kaks taristu arendusprojekti ehitusmaksumusega üle 20 mln eurot ja/või linnaplaneeringuga seotud liiklusuuringut ja pikaajalist (üle 20 aasta) liiklusprognoosi.

Liiklusuuringu maksumus jääks hinnanguliselt vahemikku 6 000 – 8 000 eurot (ei sisalda käibemaksu).